

Kirkjugarður

á Svínaryggi

Óli Jacobsen
olijacobsen@post.olivant.fo

Sigríð Pálsson: Var við til at stovna kvinnufráhaldsfelag

Tað eru mest menn, sum tað frættist um í umrøðu av samfelagslívinum í Havn um næstseinasta aldaskifti. Men tað vóru meira enn so virknar kvinnur. Ein teirra var Sigríð Pálsson

Pápi Sigríð var Antonius Vensilaus Poulsen (1829-1902) úr Nýggjustovu í Nólsoy.

Anthionius starvaðist við Kongaliga Handilin og hjá T.F. Thomsen á Tvøroyri til 1865, tá ið hann flutti til Vágs at arbeiða hjá Askham, sum hevði handil á Marknoyri.

Hann giftist við Hansinu Paulu Gregersen (1830-1879) úr Havn.

Teirra børn skrivaðu seg Pálsson. Umframt Sigríð fingur tey hesi børnini:

Sigmund Poul (1858-1860)

Páll Sigmundur Brestirson (1860-1888), krambakallur. Við teirri 17 ár eldri Elisabeth Christinu Magnusdóttir fekk hann í 1880 sonin Dánjal Jacob Magnussen.

Í 1882 fekk hann við Hansinu Marionnu Poulinu Niclassen (1863-1890) dótturina Jóhannu Elisabeth Pálsson, og í 1883 fingur tey Hans Petur Pállson. Í 1885 fingur tey Hansinu Poulinu, sum giftist við Jens Paula í Dali.

Í 1883 fær Páll Sigmundur saman við Susannu Mariu Joensen f. 1858, Froðba, dótturina Jacobinu Mortinu Lave.

Hann hevur verið ein bragdligur fyrrur, men hann doyri longu í 1888, 27 ára gamal.

Thora Kristina (1862-1928). Hon var ógift og var lærari á Tvøroyri í mong ár, har hon kallaðist omma Bu. Hon er fyrr umrødd í hesi røð.

Svanhild (1863-1946) giftist við danan Georg Long, sum var prentari og tónleikari. Richardi Long var sonur teirra. **Gudrun** (1865-1887).

Fekk seymistovu

Sigríð flutti til Havnar í 1883 og byrjaði seymistovu og mótahandil í Havn í 1886. Í fyrstuni tók hon ímóti smáum orðum og sat heima við hús og seymaði. Sigríð var ein framúr dugnalig seymikona, og skjótt frættist um hennara dygdargóðu avrik. Tað elvdi so til, at eftirspurningurin vaks. Í 1886 flutti hon í Nólsoyarstovu, og har læt hon upp klædna- og broderihandil.

Tá ið Jóhannes Djurhuus í 1910 keypti Nólsoyarstovu til apotek flutti mótahandilin hjá Sigríð út í Oyspustovu. Hon gavst við handlinum í 1919. Hetta var fyrsti mótahandil í landinum.

Sigríð saman við sínum fosturbørnum, Elisabeth og Hans Pálsson

»Nólsoyarstova stendur og prangar«. Hetta skrivur Petur Alberg um hesa myndina, hann tók sjálvur í 1902. Tá hevði Sigríð Pálsson handil í Nólsoyarstovu.

Basarur fyri føroyska bíbliusøgu

Sigríð hevur verið ein sera virkin kvinna á ymiskum økjum. Í 1892 var hon saman við systrini Thoru og um 30 øðrum við til at skipa fyri basari á ólavsøku "til Fordel for Udgivelsen af en færøsk Bibelhistorie m.m."

Í lýsing í Dimmalætting um gávur til basarin verður sagt: "Foruden Strømper, Vanter, Huer, "Rotiskogvar" og lign. modtages tillige Skærpekød, Skind, Uld, Smør etc."

Serstøk kúgv

Eftir basarin hevði Dimmalætting henda stubba:

"Basaren til Fordel for Udgivelsen af en Bibelhistorie paa Færøsk blev afholdt i Gaar. Gaver var indkomne i rigelig Mængde og fandt som sædvanligt ved slige Lejligheder rigelig Afsætning. I Forbindelse med Basaren stod en

Bevætning, hvor blandt andet "rómastamp" blev serveret. En af Stenarbejder Andreas Jensen, Viderejde, til "Føringafelag" foræret smukt forarbejdet Modelbygning af Sten blev bortloddet.

Forevisning af forskellige Mærkværdigheder fandt sted. Blandt andet forevistes en Ko med et stort antal Horn langs Ryg og Lænd".

Alt tekur sína tíð, og Bibilsøgan hjá Jógvuni Poulsen kom ikki út fyrr enn í 1900. Hon var seinkað av rættsskrivingarstríðnum, sum var tá. Men tá ið Bibilsøgan kom, kostaði hon bert eina krónu. Tað var Føringafelag, sum stóð fyri útgávu.

Var við til at stovna avhaldskvinnufelagið.

Sigríð var við til í 1899 at stovna Thorshavns Kvindeforening for Ædruelighedens Fremme.

Í fráhaldsblaðnum Dúgvuni var ein áhugaverd frásøgn frá stovnandi fundinum 25. oktober í húsnum hjá Havnar Avhaldsfelag, stovnað í 1878. Við á fundinum vóru Djóni í Geil, formaður í avhaldsfelagnum og nevndarlimurin Rasmus Effer-søe.

Teir lögdu dent á, at "det særlig ved en Kvindeforening var Hovedopgaven at føre Afholdsprinsippet frem til fuld Anerkendelse i Samfundet, medens det personlige Afhold for de enkelte Medlemmer kun havde underordnet Betydning."

Tað vóru jú ikki kvinnurnar sum drukku!

Uppgávan hjá kvinnuni

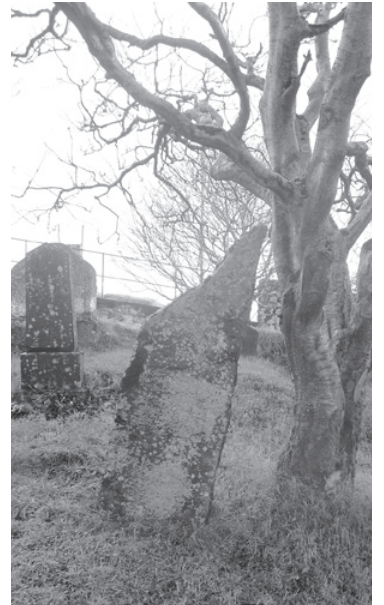
Viðari verður sagt í fundarfrásøgnini:

"Lærerinde Marie Nicolajsen, som i flere Aar har været Medlem af en Afholdsforening paa Kalsø, holdt et fyndigt og hjertevarmt Foredrag om Kvindens Opgave i Afholdsarbejdet. Navnlig fremhævede hun, at ligesom det var Lærerindens Pligt at indprente i Børnene Kærlighed til det gode og Afsky for det onde, saaledes vilde enhver Moder, der har Omhu for sine Børn, lære dem, hvilke Steder de bør holde sig til, naar de blive voksne, og hvilke Steder de bør holde sig fra som skadelige baade for Legeme og Sjæl. Da det er lettere at holde sig fra stærke Drikke, inden man har faaet Smag paa dem, end at rejse sig, naar man først er forfalden, var det heldigst, om Afholdsprincippet blev indskærpet fra Barndommen af, og i saa Henseende havde Moderen den største Indflydelse.

Brug af Slikkerier, som i det hele taget var skadeligt for Børnenes Helbred, maatte betragtes som en virksom Forskole til Drikkeri og andre skadelige Nydelser.

Foruden den Indflydelse, Kvinden som Moder var i Stand til at udøve til Afholdssagens Fremme, kunde hun ved at arbejde i Stilhed i det daglige Liv uden Tvivl virke lige saa meget som Mændene."

Maria varð kend sum ein avgjørd kvinna, sum eisini verður váttað her. Hon er einasti lærari, sum er uppsagdur, tí viðkomandi gjørdist »baptist«.

SIGRÍÐ R. PÁLSSON

F. 3.3 1857

D. 22. 2 1924

Við endan á fundinum undirskrivaðu 42 kvinnur fráhaldslyftið. Kvinnur kundu gerast limir við at venda sær til nevndarlimirnar. Limatalið kom skjótt upp á 60.

Sigríð kom í fyrstu nevndina. Tíverri er tað sera lítið, sum er skrivað um hetta felag, men tað er eingin ivi um, at tað hava verið valakvinnur, sum hava stovnað felagið.

Eisini basar fyri háskúlan

Í mai 1900 er ein soljóðandi lýsing í Føringatíðindum:

Basar til Fordel for en Højskole paa Færøerne

I Haab om at finde Støtte hos alle, der interessere sig for Oplysningens Fremme, agte vi til førstkommende Olai at foranstalte en BASAR, hvoraf Indtægten vil blive anvendt til Fordel for en Højskole her paa Øerne.

Enhver anmodes paa det indstændigste om at give og indsamle Gaver, der modtages af os undertegnede,

Færøerne i Maj 1900

Tað eru umleið 80 fólk, ið skriva undir. Av hesum eru 50 í Havn. Her eru nógvar sera kend nøvn. Tvey teirra vóru systrarnar Sigríð Pálsson og Svanhild Long.

Inn komu 700 kr, sum var nógvar peningur tá í tíðini.

Sigríð var ikki gift men hevði til fosturs tvey børn hjá Páll Sigmundi, Elisabeth f. 1882 og Hans Pállson f. 1883. Elisabeth hevur eisini verið hjá Svanhild. Bæði doyðu í Keypmanna-havn. Elisabeth í 1920, og Hans í 1902.

Í komandi parti um triggjar vikur verður greitt frá Valborg og H.C.W. Tórgarð, politikara og byggimeistari.